

İŞÇİ DAVASI

HAFTALIK EKONOMİ VE POLİTİKA GAZETESİ

Bu sayıda :

İç sayfalarda

KAPİTALİST

TOPLUM

- CHP sözünde duramadı. Halkın özelemlerine cevap veremedi.
- CHP iktidar döneminde tekelleşen sermaye ile bütünleşmeye çalıştı.
- CHP de parti içi demokrasi işletilemedi.
- CHP nin yanlış politikası milliyetçi-sağcı hükümete zemin hazırladı.
- CHP nin önümüzdeki dönemde daha ciddi ve daha tutarlı olması gerekiyor.

Paçaları tutuşan CHP Genel Merkez Yöneticileri: Eyüboğlu-Ecevit-Baykal

ECEVİT VE MERKEZ TAKIMI
ELEŞTİRİLDİ

CHP'de parti politikası

CHP'de parti politikası
tartışılıyor

Geçen hafta CHP içinde önemli gelişmeler oldu. Ana muhalefet partisi olarak önümüzdeki dönemde izlenecek politikayı tespit etmek üzere CHP Millet Meclisi grubu toplandı. Toplantıda söz alan milletvekilleri ile bazı eski bakanlar CHP'nin yakın geçmişteki tutumunu sert bir şekilde eleştirdiler. CHP'nin özellikle iktidar döneminde izlediği politikayı hatalı ve ters bulduklarını söylediler.

Başına yapılan açıklamada konuşmacıların eleştirilerine yer verildi. Bunların bir kısmı şöyle idi :

SÜKRÜ KOÇ (Aydın Milletvekili) — ...Solun gereklerini yerine getirmedikçe, adımızın sol olması bizi sol yapmaz. Gövdesinde ve beyininde köylülüyle işçisiyle önemli katkısı olması gerekir. CHP kendisiyle gelişmekte olmayan kuruluşlarla işbirliği yapmamalıdır. ...Demokratik sol bir parti olduğumuzu bütün dünyaya ilân ettik. Ancak bunun içeriği ortaya konmadığından yöneticiler meseleleri kendi bildikleri gibi ortaya koydular.

NIYAZİ ÜNAL (Eskişehir Milletvekili) — ...Eğer milletvekilleri merkez ile bir diyalog kurulmadığını görürlerse, bir eziklik içine düşerler. Grup yönetiminin genel merkeze karşı ağırlığını koyması gereklidir. Bu gurubun özelemleri dikkate alınmalıdır....

İSA AYHAN (İzmir Milletvekili) — ...Farklı düşüncelere saygılı olunmalıdır. Eleştiriler itirazla karşılanmak yerine medeni ölçülerde değerlendirilmelidir. Parti içi demokrasi işletilmelidir....

KADRİ EYÜBOĞLU (Trabzon Milletvekili) — ...CHP'nin neden hükümet kuramadığı tartışılmalıdır. İktidara geleceğimize korkusu parlamento içinden çok dışındaki çevreleri endişeye sevk etmiştir....

KEMAL OKYAY (Kars Milletvekili) — ...CHP'yi bu duruma düşüren politikayı kimlerin oluşturduna bakalım: Organlar görev ve yetkilerini kullanmamışlardır. Yetkili organlar yetkilerini sık sık devretmişlerdir. Oysa, organların demokratik çalışması sonunda, güneydoğuda sıkıyönetimin ilân edilmesine karşı çıkılmasında olduğu gibi başarılı kararlar alınabilmistir. ...Taban fiyat politikası ile toprak ağalarına keşme ile, küçük üreticiye çay kaşığı ile verdiğimiz şeyi demokratik sol ile izah edemeyiz. Bu uygulamaya ile üretim artmış, fakat lüks tüketim mallarına kaymıştır. ...Demokratik sol soyut olarak anlatılmış, ama somut olarak çizilmemiştir. Sanayide ekonominin büyük tepeleri kimin elinde olacak? ...Ecevit'in BILDERBERG toplantısına katılması CHP için talihsiz bir olaydır. Söylediklerimizle çelişen bir olaydır....

MUSTAFA OK (Manisa Milletvekili ve Eski Köylüler Bakanı) — ...Eski Maliye Bakanı DENİZ BAYKAL yanlış hesaplar yapmış ve mevcut ekonomik durumu altından kalkamayacak gibi göstermiştir. Bu da CHP'nin iktidardan uzaklaşmasına yol açmıştır. ...İktidarda iken yeni bir gelişmeye tanık olduk. Sermaye çevresi ve iş adamları ile diyalog kurmak, onlara güven vermek ihtiyacını duymaya başladık. CHP tekelci sermayenin kendisinden kuşku duymaya hazır hale geldiyse BU DÜZENİ DEĞİŞTİRECEĞİZ sloganı yerine BU DÜZENİ DÜZELTECEĞİZ demek daha doğru olur. ...Ecevit'in BILDERBERG toplantısına katılacağını duyduğum zaman içim burkuldu....

CHP Meclis Gurubunda yapılan bu eleştirilere karşı, toplantının üçüncü gününde Genel Başkan Ecevit ile Genel Sekreter Yardımcısı Deniz Baykal cevap verdiler. Bu eleştiriler başında daha çok yer aldı. (Örnek olarak CUMHURİYET VE YENİ ORTAM gazeteleri genel merkeze yöneltilen eleştirilere hiç yer vermezken Ecevit ve Baykalın konuşmalarına oldukça fazla yer verdiler.) Genel merkez yöneticileri kendilerini savunmaya çalıştı.

Gurup toplantısı bittikten iki gün sonra da CHP Meclisi toplantısı başladı. Kendilerini savunmaya çalışmalarına rağmen genel merkez yöneticilerinin gurupla yapılan eleştirilerden etkilendikleri anlaşıldı. Bu durum Ecevit'in parti meclisini açış konuşmasında açıkça göze çarptı. Ecevit iktidarda bulunan milliyetçi-sağcı hükümeti sert bir şekilde eleştirme ihtiyacını duydu.

BU NE BİÇİM «AÇIK REJİM»?..

PATRONLAR GİZLİ
TOPLANTI YAPTI

■ İşverenler kendi sınıf çıkarlarını korumak için yeni hesaplar peşinde.

■ İşverenler hükümetten ne beklendiklerini açıkladı.

İşverenler ve işveren yanlısı politikacılar, sık sık ülkemizde «açık rejim» olduğunu öne sürerek öğünürler. Gerçekte ise mevcut sistemin açıklıkla alakası yoktur. En başta işverenler açıklık ilkesini çiğnerler. Aralarında gizlice görüşürler. Gizli, kapalı işler çevirirler. İşverenler kulis yapmayı adet haline getirmiştir. Birbirlerine kulis atmaları, nın yanı sıra, işlerini gördürmek için devlet dairelerinde ve parlamento çevresinde de kulis yaparlar. Ama kendilerinin dışında kalanlara gizli görüşme hakkını tanımak istemezler. Kendilerine karşı olanlar bir araya gelip toplantı yapmaya kalksa hemen yaygarayı basarlar: «devletin ve milletin bölünmezliği bozuluyor... Çözümü barışla bulul-

damaları katılmıştı. İşverenler geçen hafta bir gizli toplantı daha yaptılar. Bu seferki toplantı İstanbul Yeşilyurt'taki Çınar Oteli'nde yapıldı. 7 ve 8 Mayıs 1975 tarihlerinde yapılan toplantı iki gün sürdü. Toplantı başına ve kamuoyuna kapalı olarak yapıldı. Toplantıya işverenler ve adamları dışında kimse sokulmadı. Çevrede sıkı güvenlik tedbirleri alındı. Kapılara özel nöbetçiler konuldu. İşverenleri korumak için «paralı askerler» tutuldu.

Toplantıda işverenlerin mevcut ekonomik ve politik durumun kendi çıkarları açısından bir değerlendirmesi olarak ne gibi yeni tedbirler ve ter-tipler peşinde koştukları şimdilik açıklanmadı.

cut hükümetin Başbakanı Süleyman Demirel ile Maliye Bakanı Yılmaz Er-genekon ile bir «GİZLİ» görüşme daha yaptılar.

Bu görüşmeden sonra İşverenler Sendikası tarafından bir açıklama yapıldı. Bu açıklamada işverenlerin hükümete bazı önerilerde bulunduğu ve bu önerilerin hükümet tarafından olumlu bulunduğu kaydedildi. Açıklamaya göre işverenler hükümetin ekonomiye canlılık getirecek tedbirler almasını istemişler. Piyasanın canlanabil-mesini, ihracatın artırılmasını, kredi kaynaklarının genişletilmesini ve özel-likle para politikasına yeni bir yön verilmesini istemişler.

yor... Ceza kanununda 100 hapisli-çiğneniyor...» ve saire.

İşverenler geçen ayın sonunda İzmir Çeşme Altinyunus tesislerinde bir gizli toplantı yapmıştı. Bu toplantıya dünyanın ve Türkiye'nin sayılı kapitalistleri ile kendilerine yakın siyaset a-

VE HAZIRLANAN FATURA
HÜKÜMETE VERİLDİ

İşverenler toplantısından bir gün sonra Türkiye İşverenler Sendikaları adına Genel Başkan Halit Narin ve Genel Sekreter Rafet İbrahimoglu, mev-

Patronların sık sık yaptıkları gizli toplantılardan biri.

İşverenlerin bu beyanlarına, başbakanın yanında sadece maliye bakanı ile görüşmelerinden para politikasına çok önem verdikleri ve hükümete devalüasyon yapılmasını ima ettikleri anlaşıyor. Ancak, Demirel'in buna yanaşması pek kolay görünmüyor. Şu anda seçim yatırımı yapmak, milliyetçi-sağcı partilerin oylarını bünyesinde toplamak ve CHP ye iktidarı kaptırma-mak gibi kısa vadeli hesaplar içinde koşan Demirel'in kendisini çok güç durumda bırakacak olan bir devalüas-yon yapması ihtimali çok uzak görün-üyor. Bu durum Demirel'in içinde bu-lunduğu açmazı bir kere daha ortaya koyuyor. Demirel'in iktidara gelebilecek oyları toplayabilmesi için hem büyük sermayenin dışındaki orta ve küçük ser-maye kesimlerine hemde işçilere ve emekçilere tavizler vermesi gerekiyor. Ama büyük sermaye buna pek yanaş-mıyor. Büyük sermaye Demirel'i desteklemek için şartlarını açıkça ortaya koyuyor. Hazırlanan fatura tek ka-lemden oluşuyor : «Bütün ağırlığını te-kelci sermayeden yana koy!»

Sömürü çarkı rüşvetle dönüyor

Son günlerde basında büyük rüşvet haberleri birbirini kovalıyor. Söзде kapitalist sistemde herkes rüşvete karşıdır. Buna rağmen gerçekte rüşvet, önlenmek bir ya-na gittikçe genişler. Aslında rüşvet kapitalist sistemin ka-çınılmaz bir sonucudur. Sistemin işleyişi toplumdaki ki-şileri rüşvete iter. Sistemin esas insanın insanı sömürme-sine dayanır. Bu sistemde bireyci düşünce hakimdir. Herkes kendi paçasını kurtarma peşindedir. Para kazanmanın her türlü mübahıdır. Bu arada rüşvet almak veya vermek de normal hale gelir.

Kapitalist sistemde rüşvetin alınma veya verilme ne-denleri şöyle sıralanabilir :

— Kapitalist sistem toplum ahlakını bozar. İnsanla-rın davranış ve düşünceleri üzerinde olumsuz etkiler yapar. Herkesi birbirinin kuyusunu kazmaya itekler. Top-lumdaki aciz, çaresiz, kişiksiz, iradesiz kişilerin sayısını çoğaltır. Böylece rüşvet almaya veya vermeye hazır ki-şiler yaratır.

— Kapitalist sistemde haksızlık ve adaletsizlik ha-kimdir. Toplumun büyük çoğunluğu günlük geçimini ye-terince sağlayamaz ve geleceğe de güvenle bakamaz. Bu durumda kendisini kısa yoldan sağlama alma eğilimleri yaygınlaşır.

— Kapitalist sistemde bazı imtiyazlı zümreler büyük refah içinde yaşarlar. Bu zümrelerin lüks hayatı diğer kesimlerde özentî yaratır. Tatlı hayat özelemleri rüşvete zemin hazırlar.

— Kapitalist sistemde bazı kişilere her zaman için bir kuyup beş alma kapıları açıktır. Herkesin yükü ka-zancını düşünen kapitalistler bu yolda rüşveti kolaylıkla gözden çıkarırlar.

— Kapitalist sistemde devlet ve diğer kurumlar ça-lışan halk üzerinde baskı yapar. Halk kendisini ezik ve mahkûm hisseder. Kendisi için hayati önem taşıyan işini gördürmek için her fedakârlığı göze alır. Kendisine çok pahalıya mal olsa da rüşvet vermektan başka çıkar yol bulamaz.

— Kapitalist sistemde en yüksek siyasi ve idari gö-revler bile vatan-millet aşkıyla yapılmaz. En önemli gö-revler için çoğu kez kiralık veya satılık kişiler bulmak gerekir. Bunlara en canlı örnek, Güney Doğu Asya'da bü-yük yenilgiye uğrayan emperyalizmın Güney Vietnam ve Kamboçya gibi ülkelerdeki kukla devlet başkanlarıdır.

Sonuç olarak toplumdaki mevcut adaletsizlik ile bazı kişilerin küçük hesapları çakışınca rüşvetin ortaya çıktığı söylenebilir.

KAPİTALİST

BURJUVA SINIFI

BURJUVA SINIFI

PATRONLAR

ÇALIŞTIRANLAR

SÖMÜRENLER

- Fabrika sahipleri
- gemi, otobüs, kamyon işletme-leri sahipleri
- banka sahipleri
- büyük (kapitalist) çiftlik sa-hipleri
- büyük tüccarlar
- ithalat ve ihracatçılar

Üretim araçlarını sermaye olarak kendi özel mülklerinde bulunduranlara sermayedar denir. Resimde TEKFEN HOLDİNG hissedarlarından ve yöneticilerinden, Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker görülüyor.

Kapitalizmin tarihteki yeri

İnsanlar, yaşamak için uğraşırlar. Bunun için, yeme - içme - giyinme - barınma ihtiyacını duyarlar. Bu temel ihtiyaçlarını karşılamak için üretim yaparlar. Bu üretim faaliyetini gerçekleştirmek için aralarında ilişkiler kurarlar. Bunlara ÜRETİM İLİŞKİLERİ denir.

İnsanların üretim için aralarında kurdukları ilişkiler tarih boyunca değişmiş ve gelişmiştir. İlk insan toplulukları ihtiyaçlarını gidermek için tabiatla doğrudan doğruya uğraşırlardı.

Üretim aletlerine sahip olmak ve bu aletlere sahip olmayanları çalıştırmak üzere insanlar arasında büyük kavga başladı. Toplum, çalışanlar ve çalıştıranlar olmak üzere sınıflara bölündü.

Çalışanlar ve çalıştıranlar, yani sömürülenler ve sömürenler arasındaki ilişkiler sınıf mücadelesi biçiminde gelişti. Bu mücadele, köleci toplumda köleler ve efendiler; feodal toplumda toprak köleleri ve derebeyleri; kapitalist toplumda ücretli işçilerle kapitalistler arasında sürmekte. Bütün bu mücade-

radaki fark işverenin cebine girer. Kapitalist toplumda kapitalistlerin bütün amacı daha fazla kâr etmek, bunun için de işçilerin yarattığı artı - değer miktarını arttırmaktır.

2 — Kapitalist sistemde üretimde anarşi vardır.

Kapitalistler kâr amacıyla üretim yaparlar. Sadece kendi çıkarlarını düşünürler. Toplumun ihtiyacını hesaba katmazlar. Bu yüzden hangi malın daha fazla kâr getireceğini umuyorlarsa onu

İHTİYAÇLAR

İnsanlar bir yandan biyolojik tabiatlarına, bir yandan da toplumsal tabiatlarına dayanan bir çok ihtiyaçlar duyarlar. Biyolojik ihtiyaçları: beslenme, barınma ve neslini devam ettirmedir. İnsanlar yaşamak için öncelikle beslenmek zorundadır. Soğuğa karşı giyinmek ve ısınmak zorundadır. Tabiatın tesirlerinden korunmak ve çeşitli işler yaptıktan sonra dinlenmek için bir evde barınmak zorundadır. Bütün ihtiyaçlardan önce bu ilkel ihtiyaçların giderilmesi gerekir. Ayrıca, insan ömrü sınırlıdır. İnsan neslinin sürekliliğini sağlamak için insanın bir aile kurmak, çocuk çocuk sahibi olmak ve onları yetiştirmek zorunluluğu vardır.

İnsan bu ilkel ve biyolojik ihtiyaçlarının yanında bir takım toplumsal ihtiyaçlar duyar. Eğlenmek, gezmek-dolaşmak, bilgisini ve görgüsünü arttırmak ihtiyacı içindedir.

ÇALIŞMA VE ÜRETİM ARAÇLARI

Bütün bu ihtiyaçların karşılanabilmesi için, çeşitli malların üretilmesi zorunludur. Belirli bir ihtiyacın karşılanabilmesine yarayan maddelere «maddi mal» denir. Bu maddi malları meydana getirmek için yapılan faaliyete, çalışmaya «üretim» denir. Üretmek, tabiatla ham biçimde bulunan maddeleri, insanlar tarafından kullanılmaya uygun ve hazır bir duruma dönüştürmek demektir. Örneğin bazı hayvanların derisinden ayakkabı yapılır. Toprakta çıkarılan demir cevherinden, buzdolabı, çamaşır makinesi gibi bir çok «dayanıklı tüketim maddesi» yapılır.

Çalışma, insan emeğinin, «çalışma nesneleri» adı verilen maddelere uygulanmasıdır. Çalışma nesneleri ya tabiatla hazır olarak bulunur. Ormandaki ağaçlar, yeraltında bulunan madenler ve denizden avlanan balık gibi. Ya da daha önce insan eli tarafından kullanılmaya hazır hale getirilir. Ağaçtan elde edilen keeste, madenden elde edilen «kütük demir» gibi. Bu ikinci durumda bulunan maddelere «yarı-mamul» mal denir.

İnsanların bu maddeler üzerinde çalışması ve onlardan tüketilecek son maddeleri meydana getirmesi için bir takım aletlere ihtiyacı vardır. Bunlara çalışma aracı denir. Çalışma aracının en önemlisi ise «üretim aletleridir». Modern toplumda üretim aleti veya üretim aracı deyince akla makineler ve fabrikalar gelir. Taşıma ve ulaştırma araçları da üretim aracıdır. Ticaret için gerekli olan depoları, satış mağazalarını ve bankaları da üretim araçlarına ilave etmek gerekir.

lar. Kendi uzuvlarından başka bir aletleri yoktu. Tabiat karşısındaki bu güçsüzlükleri, onları toplu yaşamaya itti. Yaşamalarını sürdürmek için hepsinin çalışması gerekiyordu.

Tabiatla yaptıkları bu çetin savaş içinde insanlar, kendilerini korumak için kendi uzuvlarının dışında başka araçlara ihtiyaç duydular. Bu amaçla önceleri sopa ve taş kullandılar. Giderek bu aletleri geliştirdiler.

Kapitalizmde üretimin amacı kârdır. Bu nedenle kapitalistler «para» eden herşeye el atarlar. İnsanın insan olarak bir değeri kalmaz. İnsan kapitalistin gözünde bir kâr kaynağıdır. Kapitalistler insanı da «para» haline dönüştürmeye çalışırlar. Kadının doğal güzelliği kapitalist için iyi bir kâr kaynağıdır.

İnsanlar, üretimde kullandıkları bu aletlerin gelişimine paralel olarak aralarındaki üretim ilişkilerini de değiştirdiler. Aletlerin kullanılmasıyla birlikte insan emeğinin verimliliği arttı. Böylece bir insanın kendi ihtiyacından fazla üretim yapabilme imkanı doğdu. İşte bu durum, insanlar arasındaki üretim ilişkilerini temelinden değiştirdi. Çünkü artık, alet kullanan bir insanın başka bir insan tarafından çalıştırılması bir anlam kazanmıştı. Ve artık toplumda bazı insanların üretime katılmaksızın sadece adam çalıştırarak geçinmesi mümkün olmuştu. Bu nedenle

lenin temelde üretim araçlarının gelişmesi yatar. İnsanlar üretim araçlarını geliştirdikçe aralarındaki üretim ilişkilerini de yeniden kurmuşlardır. Üretim ilişkilerinin değişmesinde üretim araçlarının mülkiyeti büyük önem taşımıştır. Sınıf kavgasının kaynağı hep bu «mülkiyet» olmuştur.

KAPİTALİZM NE DEMEKTİR?

Kapitalizm bir üretim tarzıdır. Bu üretim tarzında üretim araçlarının mülkiyeti, bir avuç kapitalistin elindedir. Bu üretim tarzı, kapitalist sınıfın işçi sınıfının işgücünü sömürgeci esasına dayanır.

Kapitalizm, ismini KAPİTAL'den alır. Kapital demek SERMAYE demektir. Sermaye devince, üretim yapabilmek için gerekli olan arsa, bina, makine, hammadde temin etmeye ve işgüclü satın almada kullanılan para anlaşılar. Yoksa her kuru para kendi başına sermaye değildir. Bir malın veya paranın sermaye olabilmesi için, satmak amacıyla üretim yapılması ve ücretli işçi çalıştırılması şarttır. Örnek olarak kömür, evde ısıtmak amacıyla kullanılırsa sadece tüketim malıdır. Ama, kömür Demir - Döküm fabrikasında döküm ocasını ısıtmak için kullanılırsa, o fabrika sahibi için sermaye olur.

İşte bu gibi sermayeyi ellerinde bulunduranlara sermayedar, yani kapitalist denir. Kapitalistlerin üretim araçlarının özel mülkiyetine sahip olması onları kapitalist sistemin ekonomik bakımdan en güçlü sınıfı haline getirir. Kapitalistler bu ekonomik güçlerini toplumun sosyal ve politik alanlarını da kendi lehlerine etkilemek için kullanırlar.

Kapitalist sistemin belirgin özellikleri şunlardır :

1 — Kapitalist sistem, ücretli işgücünün sömürüsüne dayanır.

Kapitalistler üretimde kullanmak için işçilerin işgücünü satın alır. İşçilerin işgücünden azami şekilde yararlanır. İşçilerin çalışmaları sırasında ortaya çıkardıkları değerin karşılığını onlara ücret olarak vermez. Onlara sadece, bir gün sonra tekrar çalışabilmelerini sağlayacak kadar ücret verir. Geri kalan kısma el kovar, buna artı - değer denir. Kapitalistlerin kârının bütün kaynağı bu artı - değerdir. Örneğin, maden işçileri 8 saatlik bir işgünü sonunda fert başına 10 ton kömür üretirler. Ancak, bir günlük ücret olarak bir ton kömür parası bile alamazlar. A-

radaki fark işverenin cebine girer. Kapitalist toplumda kapitalistlerin bütün amacı daha fazla kâr etmek, bunun için de işçilerin yarattığı artı - değer miktarını arttırmaktır.

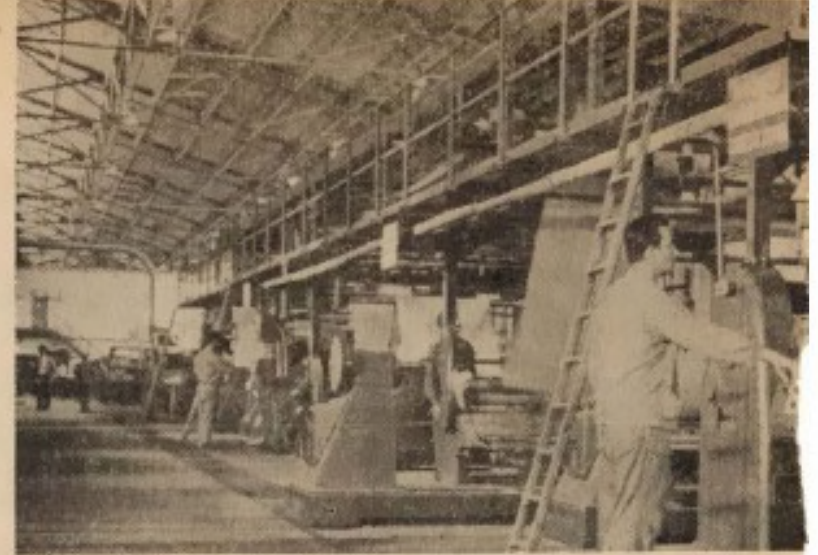
Bir yanda satılamayan bir mal fazlası, bir yanda ihtiyaçları olduğu halde bu malları alamayan yoksul kitleler ortaya çıkar. Kısacası, varlık içinde yokluk çekilir.

3 — Kapitalist sistemde üretimin toplumsal olmasına karşılık, üretim araçlarının mülkiyeti bireyseldir.

Kapitalist sistemde iş bölümü ve uzmanlaşma gelişmiştir. Herkesin yapacağı iş ayrıdır. Bir malın üretilmesi için çok sayıda insanın ortak çabası gerekir. Örneğin, Ereğli Kömürleri İşletmesinde, üretilen her gram kömür, de kazamacısından taramacısına, tahkimatçısından nakliyatçısına, lüvardaki yıkamacısından atölyedeki bakımcısına kadar savısız işçinin emeği vardır. Yani üretim, toplumsal bir karakter taşır. Buna karşılık üretim araçlarının mülkiyeti, toplumsal karakter taşımaz. Üretim araçları üzerinde özel mülkiyet vardır. Üstelik, toplumda özel mülkiyet sahibi çok az kişi vardır. Yukarıdaki örnekte anlattığımız gibi kömür üretiminde 10 binlerce işçinin emeğine ihtiyaç olmasına karşılık işveren tek kişidir. İşverenin devlet olması birşeyi değiştirmez. Kömürün üretiminde asıl pay sahibi olan işçilerin, bu kömürün ne dağıtımında, ne satımında, ne de ne kadar üretilceğinde herhangi bir söz ve karar hakları yoktur.

İşte kapitalist sistemin temel çelişkisi burdadır. Kapitalist sistemde üretim araçlarının özel mülkiyeti ile, üretimin toplumsal karakteri arasında uylasmaz bir çelişki vardır. İşçi sınıfı, üretim sırasında, hammaddenin işlenmesinden malın tüketime hazır hale gelmesine kadar her iş kendisinin yaptığını görmektedir. Buna karşılık, kapitalistlerin üretime katkısı olmaksızın üretilen değerlerden en fazla payı aldığını ve asalak bir şekilde yasadığını da görmektedir. Ve işçi sınıfı üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki bu uyumsuzluğu kapitalist sistem devam ettikçe ortadan kaldıramayacağını kavramaktadır. Bu nedenle sömürü ve haksızlık üzerine kurulu olan kapitalist sistem yıkılmaya mahkumdur.

Kapitalist toplumda, bu üretim araçlarına tek tek kişiler ve-

Çağımızda fabrikalar en önemli üretim araçlarıdır. Ancak fabrikalar, mükavve Fabrikasında çalışan işçiler görülüyor.

ARA SINIFLAR = K

ŞEHİR KÜÇÜK BURJUVALARI

- Esnaf - bakkal - manav v.s.
- Zanaatkarlar: berber - kundura tamircisi - terzi
- Küçük devlet memurları
- Okumuş - yazmışlar - Aydınlar

ARA SINIFLAR

Kapitalist toplumun iki temel sınıfı olan işçi sınıfı ve burjuva sınıfı dışında «ara sınıflar» vardır. Bunlara genel olarak «küçük burjuvalar» denir. Küçük burjuvalar, küçük çaptaki üretim araçlarına sahiptirler. Fakat aynı zamanda kendi işgücünü de kullanırlar.

Şehirlerde küçük esnaf ve zanaatkarlar, küçük burjuva sınıfına girerler. Bir mahalle bakkalı, manavı, kasabı, hem küçük dükkân sahibidir hem de kendileri fillen çalışırlar. Aynı şekilde berber, kundura tamircisi hem küçük çapta alet-edavat sahibidir hem de bu aletleri bizzat kendileri kullanırlar.

Köylerde orta ve az topraklı köylüler küçük burjuva sınıfına girerler. Bunlar bir üretim aracı olan toprağa sahiptirler. Ancak aynı zamanda toprakda kendileri de çalışmak suretiyle geçimlerini sağlarlar.

TOPLUM

dar bir kişiler topluluğu olan «şirket»ler sahiptir. «Kapitalist toplum, üretim araçlarının «özel mülkiyetine» dayalı bir sistemdir» derken kastedilen budur. Sosyalistlerin karşı olduğu özel mülkiyet işte bu «üretim araçlarının» özel mülkiyetidir.

Üretim araçlarıyla, tüketim mallarını karıştırmamak gerekir. Bir insanın sahip olduğu ihtiyaç maddeleri, ev eşyaları, ken oturması için kullandığı evi, kendisi için özel olarak kullandığı araba tüketim malıdır. Ve sosyalist sistemde, insanların bu şekilde tüketim mallarının hepsine en bol şekilde sahip olma- na çalışılır.

KAPİTALİST TOPLUMDA SINIFLAR

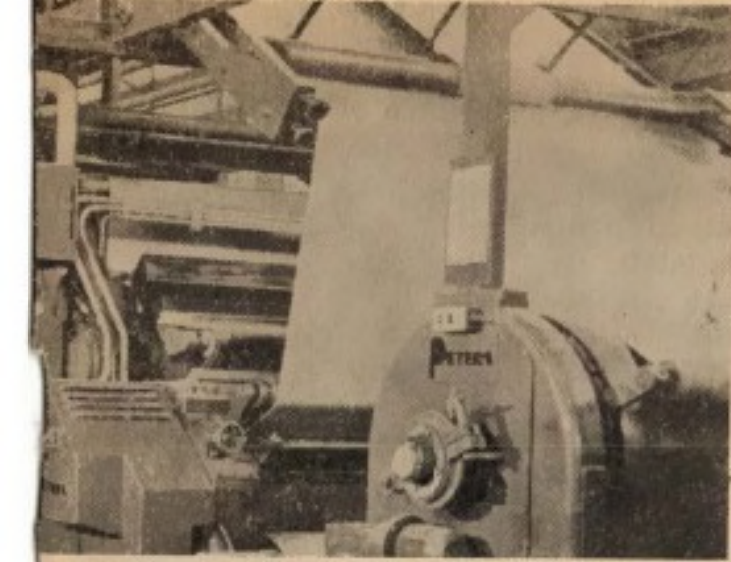
Açıkça bellidir ki üretim araçları onları kullananlar için olmazsa olmazdır. Bir makina veya fabrika, insanlar tarafından işletilmediği zaman demir yığınından ibarettir. İnsan, üretim araçlarını yapan ve kullanan bir canlıdır.

Kapitalist toplumda bir yanda, üretim araçlarına sahip olan «sermayedarlar» (patronlar-kapitalistler) vardır. Diğer yanda ise, bu üretim araçlarını çalıştıran ve patronlara işgücünü satan «işçiler» (proletarya) vardır. Bunun içindir ki, üretim araçlarından yoksun olanlar, üretim araçlarına sahip olanların emrine tabi olarak yaşamak zorundadırlar. Böylece insanların bir kısmı çalışır, bir kısmı da çalışanların emeğini kullanarak yarar. İşte «kapitalist sömür» denilen şey budur. Patronların, işçileri çalıştırarak onların sırtından zengin olmaları ve sefahat etmelerinde yararlarıdır.

Bu durumda elbetteki çalışanların ve çalıştıranların çıkarları birbirini ile çatışır. Patronun kârının artması, işçiyi daha fazla sömürmesi ile mümkündür. İşçinin üretimin artması ise, patronun kârının azalması ile mümkündür. «Sınıf çatışması» denilen şey budur. Sermaye sınıfı ile işçi sınıfı arasındaki mücadelenin sonucu budur.

SİYASAL SINIF

«Sosyal sınıf» deyince, üretimde birbirine benzer bir rol oynayan, öteki insanlara karşı, birbirleriyle aynı ilişkiler içinde bulunan kişiler topluluğu anlaşılır. Üretim faaliyeti içinde, üretim aracına yani fabrikalara, büyük depolara, ulaştırma vasıtalarına, bankalara sahip olanlar aynı durumdadır. Ve bunlar «sınıf» teşkil ederler. Bunlara «Burjuva sınıfı» (sermaye sınıfı) denir. Buna karşılık üretim araçlarına sahip olmayan, sermaye- ciye işgücünü satan ve onların emrinde çalışanlar da bir «sınıf» teşkil ederler. Bunlara «işçi sınıfı» (proletarya) denir.

İnsan olmadan düşünülemez, bir işe yaramaz. Resimde Olmuk

KÜÇÜK BURJUVALAR

KIR KÜÇÜK BURJUVALARI

- Az topraklı köylüler
- Orta topraklı köylüler
- Küçük üreticiler

Şehir ve kırlardaki küçük mülkiyet sahipleri dışında, küçük devlet memurları ve aydınlar vardır. Bunlar hiç bir üretim aracına sahip olmadıkları halde, küçük burjuva sınıfından sayılır. Avukatlar, doktorlar gibi serbest meslek sahipleri ile yazarlar ve sanatçılar bu sınıfa dahildirler.

Küçük mülkiyet, kapitalizmin gelişmesiyle erimeye mahkumdur. Gıda, Migros gibi büyük gıda mağazalarının açılması, ar-köşedeki bakkalı, manavı, kasabı yokeder. Bu gelişmelerle küçük esnaf ve zanaatkarlar arasında işçileşme eğilimi yaygınlaşır.

Küçük burjuvalar içinde bulundukları bu maddi şartlar yüzünden iki temel sınıf arasında gider-gelirler. Küçük mülkiyet erimeye başladığı için kapitalizme karşı çıkarlar ancak mülklerinden vazgeçemedikleri için işçi sınıfı ile de kaynaşamaz. Bu yüzden kaypak ve tutarsız olurlar.

İŞÇİ SINIFI

Fabrika işçileri, işçi sınıfının çekirdeğini meydana getirir. Resimde Fransa'daki Renault (Röno) otomobil fabrikası işçileri bir direniş sırasında görülüyor.

KAPİTALİST TOPLUMDA İŞÇİ SINIFI = PROLETARYA

ŞEHİR PROLETARYASI

KIR PROLETARYASI

KOL İŞÇİSİ

FİKİR İŞÇİSİ

TARIM İŞÇİLERİ
■ Kapitalist çiftliklerde çalışanlar

- Fabrika işçileri
- Daimi maden işçileri
- Ulaştırma işçileri

- Mühendisler
- Öğretmenler
- Ücretli yazarlar

- Devlet üretim çiftliklerinde çalışanlar
- Orman işletmelerinde daimi çalışanlar

YARI PROLETARYA

- Az topraklı veya topraksız (mevsimlik) tarım işçileri
- Gruplu maden işçileri
- Ormanda çalışan mevsimlik işçiler

HİZMETLİLER

- Patronların yanında çalışanlar - büro memurları
- Ticarethane - lokanta - otel vs. de çalışanlar

KAPİTALİST TOPLUMDA İŞÇİ SINIFI

Kapitalist toplumun iki temel sınıfı vardır. Burjuva sınıfı ve işçi sınıfı.

İŞÇİ, geçimini, işgücünü satarak sağlar. Bu satış, fabrika ve madenlerde bedenlen çalışmak şeklinde olabilir. Fabrikalarda, madenlerin araştırılmasında, plan ve projelerin hazırlanması için, zihnen çalışmak şeklinde olabilir. İşçi, bedenlen ve zihnen çalıştığı fabrika ve madenlerde, neyin ne kadar üretileceği konusunda söz ve karar sahibi değildir. Bu konuda söz ve karar sahibi olan patronun veya vekilinin emrindedir.

İŞÇİ, toplumdaki bütün değerleri yarattığı halde, üretim araçlarına sahip değildir. Kapitalist toplumda, üretim araçlarının yani fabrika ve makinelerin çalıştırılmasına hiç bir emeği geçmeyen, bir avuç sermayedar, üretim araçlarının özel mülkiyetine sahiptir. İşçi, çalışması süresince yarattığı değer karşılığını alamaz. Yarattığı değer büyük bir kısmına patron el koyar. Patronların kârları böyle meydana gelir. Üstelik işçi, kendi emeğiyle üretilen malların sahibi olamaz. Çoğu kez, bu mallardan sadece patronlar yararlanır.

İŞÇİ'yi patronean ayıran tek ölçü, «fakirlik» değildir. Bir işçinin kendi evi, arabası, ayda 5 lira ücreti olsa da, yine işçidir. İşçiyi-patrondan ayıran temel ölçü, işçinin üretim araçlarına sahip olmamasıdır. İşçinin kendi ihtiyaçları için bazı tüketim mallarına sahip olması, işçilik vasfını değiştirmez. Onun için işçiliği gelir seviyesi ile ölçmek yanlıştır. Gerçi patronlar, işçilerden kat be kat var-

lık sahibidir, zengindir amma, işçiyle-patronun karşı sınıflardan olmasının tek nedeni bu değildir.

İŞÇİ SINIFI İÇİNDE TABAKALAŞMA

Bütün işçiler artı-değer yaratır. Ancak çalıştıkları yere ve yaptıkları işe göre bazı farklılıklar gösterirler, çeşitli tabakalara ayrılırlar. Önce, işçiler, «şehir» ve «kır» (tarım) işçileri olarak ayrılırlar. İşçi sınıfının ekonomik ve politik mücadelesinde şehirdeki işçiler, tarım işçilerine öncülük ederler. Şehir işçileri arasında özellikle fabrika işçileri (sanayi proletaryası), işçi sınıfının çekirdeğini teşkil ederler. Fabrika işçileri işçi sınıfının en canlı, en fedakâr kesimidir. Onlar işçi sınıfının bütün tabakalarını, patronlara karşı birleştirmek görevini yüklenirler. Onlar, kapitalizm tarafından ezilen ve sömürülen bütün sınıf ve tabakaları, kendi yanlarında mücadeleye sokma görevini yüklenirler.

Fabrika işçilerinin bu niteliği çalışma şartlarından ileri gelir. Onlar büyük işyerlerinde topluca çalışırlar. Sürekli olarak bir arada bulunurlar. Birlikte yer-içer, birlikte dinlenirler. Onlar kapitalizmin sömürü ve baskısını en yakından duyar ve yaşarlar. Bu maddi şartlar, onları işçi sınıfının en disiplinli ve kararlı kesimi haline getirir.

İşçi sınıfı yanında sürekli olarak işçilik yapmayan bir kesim vardır. Bunlara «yarı proleter» denir. Bunlar henüz tamamiyle toprakla ilişkisini kesmemiştir. Toprağın kendilerini yeterince doyurmaması yüzünden ek olarak ücretli işçilik yaparlar. Bu nedenle yarı işçi yarı köylü niteliği taşırlar. Bunlar işçi sınıfının en yakın mücadele arkadaşları olarak kabul edilirler.

İŞÇİ DAVASI

MADEN İŞÇİLERİNİN SÖZLEŞMESİ

SÖZLEŞMEDEKİ İŞÇİ SAĞLIĞI VE CAN GÜVENLİĞİYLE İLGİLİ MADDELERE KISACA BAKALIM :

- Madde 32 :** Bu madde, işgüvenliği bakımından işçilerin uyacağı bazı hususları düzenlemektedir.
- Madde 33 :** Bu madde, işçi sağlığını koruma bakımından işçilerin uyacağı hususları düzenlemektedir.
- Madde 34 :** Bu maddede işçilerin, sağlık ve güvenlikle ilgili mevzuatlara uymak mecburiyetleri belirtilmektedir.
- Madde 36 :** Bu madde E.K.İ. nin kanun, tüzük ve yönetmeliklere uyma zorunluluğunu getirmektedir.
- Madde 37 :** Bu madde işçilerin işe muayene olarak alınmalarına, işe başladıktan sonra da periyodik muayeneleri olma zorunluluğunu getirmektedir.
- Madde 39 :** Bu madde E.K.İ. nin zararlı tozlarla mücadele etmesini öngörmektedir.
- Madde 40 :** Bu madde, sıhhi kurul raporu ile eski işlerinde çalışamayacağı tesbit edilmiş işçileri, yevmiyelerinde bir indirim yapmaksızın yapabilecekleri başka işlerde çalıştırmada E.K.İ. ye yükümlülüğü getirmektedir.
- Madde 43 :** Bu madde, sigorta kaza bildirim raporunun yapılması sırasında sendika temsilcisinin de hazır bulunması zorunluluğunu getirmektedir.
- Madde 44 :** Bu madde kaza yerine işçi temsilcisinin gitmesini zorunlu kılmaktadır.

Yukarıda da görüldüğü gibi sözleşmede, iş kazaları ve işçi sağlığıyla ilgili birçok madde vardır. Fakat hala her yıl maden ocaklarında, 70-80 kadar işçi ölmekte, yüzlerce meslek hastalığına yakalanmakta, binlerceside yaralanmakta ve sakat kalmaktadır. Kazaların, meslek hastalıklarının esas nedeni, bunları önleyici yeterli tedbirlerin alınmamasıdır. Kazalara dolaylı olarak etki eden beslenme, eğitim, fazla iş vs. gibi sorunlara hiç dikkat edilmemektedir. İşçi sağlığıyla ilgili tedbirler ise hemen hiç alınmamaktadır. Sendika yöneticileri, kaza ve meslek hastalıklarının gerçek nedenlerine eğilmek istememektedirler. Çalışma raporlarında, «emniyet tedbirlerinin fazla alınmasını isteyemeyiz çünkü o zaman üretim düşer» diyebilmektedirler. Gazetelerinde işçilerin ölüm haberlerini bile vermemektedirler. Gazetemiz İşçi Davası'nın bu konudaki ısrarlı yayınlarından sonra sendika yöneticileri kazada ölen işçilere «Kaza, kader kurbanları» demekten belli ölçüde vazgeçmişlerdir.

Sendika yöneticilerinin bu şekilde davranmalarına başlıca sebepler şunlardır:

Kapitalist sistemde işçi-işveren ilişkisinin işçiyiğin önüne geçmesi olarak bilmemeleri. Dolayısıyla, olayların gerçek sebeplerini anlayamamaları.

Bütün işçilerin temsilcisi olduklarını unutmaları. İşçilere, sendika yönetimine gelmeden önceki işveren yardımcısı ünvanlarıyla davranmaları. Sendikacılığı işçilerin çıkarlarını değil de, şahsi çıkarlarını savunmanın bir aracı olarak görmeleri. Sendika yönetimine bir daha gelemeyiz, diyerek gemisini kurtaran kapitanlar zihniyetiyle hareket etmeleri. Üyelerinin yaşamak hakkını bile koruyamayan yöneticilerin, işçilerin diğer haklarını koruyabilecekleri ise düşünülemez.

Sözleşmede yer almasına rağmen, sendika temsilcilerinin kaza yerine gitmeleri, istisnai durumlar haricinde duyulmuş, görülmüş şey değildir. Kaza mahalline gidilmeyince, o yerdeki emniyete aykırı birçok husus işveren tarafından düzeltilerilebilmektedir. Ayrıca kaza bildirim raporunun doldurulmasında sendika temsilcisinin de hazır bulunmasını zorunlu kılan madde hemen hiç uygulanmamaktadır.

Meslek hastalığına uğrayan işçilere, durumlarına uygun iş verilmesi sözleşmede olmasına rağmen ya tatbik edilmemekte, ya da işçilere büyük zorluklar çıkarılmaktadır. Sözleşmede, hastalıkları dolayısıyla geri plandaki işlerde çalışmak zorunda kalan işçilerin yevmiyelerinde indirim yapılmayacağı kayda bağlanmıştır. Fakat işçiler, yaptıkları işin ağırlığına göre sanat ve ağırlık zammı aldıkları, geri işlere geçince büyük zarara uğramaktadırlar. Şöyleki; en fazla sanat ve ağırlık zammı alan işçiler (kazmacılar, domuzdamcılar, lağımclar vs.) en fazla kazaya uğrayan ve en fazla meslek hastalığına yakalanan işçiler olmaktadır. Bu işçiler genellikle emekliliklerine doğru (40-45 yaşlarında) meslek hastalığına yakalanmakta ve eski işlerini yapamaz duruma gelmektedirler. Geri işlere geçince de sanat ve ağırlık zamları (15 TL.) kaybetmektedirler. Böylece çalışma hayatlarının son yıllarında az bir ücretle çalışmaktadırlar. Aynı zamanda Kıdem tazminatında ve emekli aylıklarında büyük kayıplara uğramaktadırlar. Meslek hastalığı veya kaza sebebiyle çalıştığı işten ayrılmak zorunda kalan işçilerin sanat ve ağırlık zamları kesilmelidir. Çünkü, işçiler o işte çalıştıkları için emirlerini kaybetmişlerdir. Ayrıca, bir sanatta örneğin 10 yıl çalışmış olan işçi, o sanatın sanat ve ağırlık zammını yevmiyesine ayrılmaz şekilde alabilmelidir.

GAZETENE ABONE OL

İŞÇİ DAVASI / Zonguldak işçilerinin haftalık ekonomi ve politika gazetesi / Sahibi: Yıldırım Eryılmaz / Sorumlu Müdür: Kemal Kuşan / Yönetim Yeri: Nizam Cad. Birlik İş Hanı Kat: 3, No: 311 ZONGULDAK / Yazışma adresi: P.K. 68 — Zonguldak. Tel: 3886 / İstanbul Bürosu: Alemdar Mah. Çatalçeşme Sok. Atalay İş Hanı, No: 27 - Çarşafolu / Abone: Altı aylık 25 lira, yıllık 50 liradır. / Dizgi - Tırtip: Başaran Matb. / Baskı: Arzu Matb.

“ÖNCE EMNİYET SONRA İŞ” DİYEN MADEN İŞÇİLERİ GELİK'TE 2 GÜN OCAKLARA İNMEDİ

Ereğli Kömürleri İşletmesi (E.K.İ.) Karadon Bölgesi Gelik Bölümünde işçiler can güvenliğinin bulunmadığı gerekçesiyle 2 gün ocaklara inmemişlerdir.

Daha önce düz damarda çalışan E.K.İ. Gelik Bölümü işçileri ilerleme yaptıkça dik damarla karşılaşmışlar ve ayak yükselmiştir. Bu durum karşısında işçiler çalışabilmek için gerekli emniyet tedbirlerinin alınmasını istemişlerdir. Ancak işçilerin bu isteği

hiç dikkate alınmamış ve bile bile ölüme itilmek istenmişlerdir. Emniyet tedbirlerinin alınmadığı zaman kaza ihtimalinin çok yüksek olduğunu geçirmiş oldukları tecrübelerle çok iyi bilen işçiler ocağa inmemişlerdir.

E.K.İ. maden ocaklarında iş kazaları neticesinde her yıl ortalama 76 işçinin ölmesi, 8243 işçinin yaralanması ve 1975 yılında da bugüne kadar 22 işçinin ölmesi, çalışma şartlarının ve emniyet

tedbirlerinin ne durumda olduğunu en açık göstergesidir.

Her an ölüme yüz yüze olunan çalışma şartları karşısında, sendika yöneticilerinden de gerekli atılım bulamayan maden işçileri ocaklara girmemekte yerden göğe kadar haklıdır.

Kendi isteğiyle işten çıkan işçiler kıdem tazminatı alıyor

Tahliye olan Ömer Aydemir “Mücadelemiz sürecektir” dedi

Bir süre önce, Ereğli Kömürleri İşletmesi Merkez atelyesinde işçi olarak çalışan ve gazetemizin sürekli okuyucularından olan Ö-

Tahliye olan Ömer Aydemir duruşma sırasında (Foto - İ. Davası)

mer Aydemir'in üzerine adi bir suç yüklenmiş ve karakola alınarak siyasi düşünceleri nedeniyle kendisine polis tarafından işkence yapılmıştı. Sonrada siyasi sorguya çekilmişti. Ömer Aydemir hakkında mahkeme de tevkif kararı vermiş ve cezaevine sevk edilmişti.

Geçtiğimiz hafta Asliye Ceza Mahkemesinde ilk duruşması yapılan Ömer Aydemir'in tahliyesine karar verilmiştir. Karakolda polis baskısıyla olayla ilgili kişinin Ömer Aydemir olduğunu söyleyen tanıklar, mahkeme huzurunda verdikleri ifadede Ömer Aydemir'in olayla ilgisi bulunmadığını belirtmişlerdir. Savunma tanıklarında dinlendiği duruş-

mada Ömer Aydemir'in suçsuz olduğu anlaşılmış ve tahliye kararı verilerek serbest bırakılmıştır.

Tahliye olduktan sonra kendisiyle görüştiğimiz Ömer Aydemir «polis bu tür oyunlarla bizi yıldırma istiyor. Fakat mücadelemiz sürecektir. Polisin teripleri işçi sınıfının mücadelesini durduramaz» demiştir.

Ömer Aydemir'in tahliyesi arkadaşları tarafından sevinçle karşılanmıştır.

Selüloz-İş toplu sözleşme hazırlıklarına başladı

Çaycuma (Özel) — Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları (SEKA) Müessesesi ile Selüloz-İş Sendikası arasında 4. Dönem Toplu Sözleşme görüşmeleri Temmuz ayında başlayacaktır. Selüloz-İş Sendikası, işverenin karşısına hangi isteklerle çıkacağını belirlemek ve işçilerin güçlü kendinde toplayarak daha güçlü bir şekilde işveren karşısına direnmek için «Toplu Sözleşme Anketi» düzenlemiştir. Toplu sözleşmeye hazırlık safhasında sendika tarafından işçilerin isteklerini tesbit etmek için böyle bir anket düzenlenmesi olumlu bir harekettir.

Sendikanın bu olumlu hareketine SEKA işçileri gereken ilgiyi göstermelidirler. Anket sorularını mutlaka cevaplandırıp sendikalarına ulaştırmalıdır. Mevcut soruların dışında yenilecek sözleşme ile ilgili olarak başka teklif ve önerilerini de anket kağıdına yazmalıdırlar. Bütün işçiler tarafından anket kağıtları doldurulduğunda, işçilerin istekleri daha iyi belirlenmiş olacaktır. Sendika bu belirlenmiş istekleri işverene kabul ettirmek için daha güçlü olarak direnecektir. İşveren bu istekleri kabul etmediği takdirde, sözleşme görüşmelerine katılan sendika yöneticileri arkalarında tek vücut olarak işçileri bulacaktır. Bu da işvereni dize getirmede kolaylık sağlayacaktır.

E.K.İ emeklilikleri gelen işçilere kıdem tazminatı veremiyor

■ E.K.İ. SANAYİ İŞLETMELERİNE MALİYETİNİN ALTINDA KÖMÜR SATTIĞI İÇİN ZARAR EDİYOR.

■ DEVLET ELİYLE FERT ZENGİN ETMENİN BEDELİ İŞÇİLERE ÖDETTİRİLİYOR.

Ereğli Kömürleri İşletmesi (E.K.İ.), para olmadığı gerekçesiyle emeklilikleri gelen maden işçilerinin kıdem tazminatlarını ödememektedir. Müessese tarafından emeklilikleri gelen işçilere gönderilen mektuplarda, istedikleri takdirde para ödeninceye kadar çalışabilecekleri, çalışmak istemedikleri takdirde para temin edilmeye kadar beklemeleri gerektiği belirtilmektedir.

Bilindiği gibi E.K.İ.'nin Sosyal Sigortalar Kurumuna da 230 milyon lira sigorta primi borcu bulunmaktadır. E.K.İ., başka borçlarının yanında, emeklilikleri gelen işçilerin kıdem tazminatlarını da ödüyemeyecek duruma niçin düşmüştür?

Bunun asıl nedeni, E.K.İ. maden ocaklarında üretilen kö-

mürün, sanayi işletmelerine maliyetinin altında bir fiyatla satılmasıdır. Üretilen kömürün büyük miktarı sanayi işletmelerine, geriye kalan az bir miktarda yakacak olarak halka satılmaktadır. Kömür, halka maliyetinin üstünde bir fiyatla satılırken, sanayi işletmelerine maliyetinin altında bir fiyatla satılmaktadır. İşte bu yüzden E.K.İ., zarar etmektedir. Diğer bir ifadeyle E.K.İ., maden işçilerinin canı-kanı pahasına yarattığı fazla değerleri sanayici sermayedarlara devretmektedir. Yani devlet eliyle sermayedarlar daha da zengin edilmektedir.

E.K.İ.'nin zarar etmesini başka nedenlere dayandırmak, maden işçilerini aldatmak amacını taşır.

E.K.İ. kâr etmektedir. Fakat bu kâr sanayici sermayedarlara aktarıldığı için (kömürün onlara maliyetinin altında bir fiyatla satılmasıyla) zarar etmektedir. Ve devlet eliyle fert zengin etmenin bedeli işçilere ödettilmektedir.